

צרפת: כולנו פולנים!

סיקאית, ד"ר גליומינה וילאוה: "מדוע נשים? דווקא משום שאין להן מסורת של מעמד פועלים. הן רגילות, בחברה שבה גדלו, לציות עיוור. אין להן נסיון באיגוד מיקצועי, הן פחות תוקפניות ויותר זולות אפילו מרוב בוסים."

המנהל היפאני של חברה לייצור שעונים בפיליפינים משבח את הנשים בהתלהבות רבה. יש להן כישורים

עדיפים בכל הנוגע למיכשור עדין. הן סבלניות, מחזיקות מעמד, מרוכזות.

הפמיניזם הגלובלי של המעביד היפאני אינו מסתייע באיזור הסחר החופשי בפיליפינים עובדות הנשים שישנה ימים בשבוע, משעה 6 בבוקר עד 10 בלילה. ביום השבועי, יום ראשון, הן זוכות להטבה בלתי-רגילה: הן מתחילות, אומנם, ב-6 בבוקר, אך מסיימות את יום-העבודה כעבור 12 שעות, ב-6 בערב.

תנאי עבודה. נשים שרואיינו באיזור הסחר באטאן בפיליפינים דיווחו, שלפעמים הן נאלצו להישאר במיפעל במשמרת שנמשכת שלושה ימים ושני לילות, עם הפסקות שינה קצרות בתוך המיפעל. אין כל אפשרות לצאת - הדלת נעולה והחלונות מוגפים מבחוץ.

הנשים סובלות מתשישות פיזית קשה. רבות נפגעו בעיקר בעיניים ובריאות. ברוב אזורים הסחר החופשי אין כל פעילות של איגודים מיקצועיים. עובדות חולות נזרקות ללא ביטוח רפואי וללא סיוע. רק בארצות בעלות תודעה מפותחת יותר, כמו במכסיקו, קיימת התארגנות של ממש לשינוי התנאים.

חבר בכיר במפלגה הסוציאליסטית הצרפתית, שמסר לעולם קטן חלק מהמידע הזה אמר: "אלה הן רק חלק מהעובדות המזעזעות, הגעזעות בבסיס הרווחה הכלכלית בעולם החופשי". בפעם הבאה שתיקנה שעון יפאני, שהורכב בפיליפינים או בסיוואן, כדאי שתדע שאתה משלם סכום קטן עבור טוב, משום שהושקע בו גם מאור-העיניים של נשים, המועסקות בתנאי-עבודה."

טנזניה: אויב הציבור

מס' 1

חושבי טאנזניה, אחת הארצות העניות ביותר בעולם, מכנים את החיפושית הונו בשם טקאניה. חיפושיות כאלה זללו עד כה 30% מיבול הדוחן, שהוא הבסיס העיקרי למונם של הטאנזנים.

למרבה האירוניה הגיעה החיפושית הונו למיורח-אפריקה דווקא באמצעות שקי-חיטה, שבאו במיסגרת חוכנית סיוע מערבית לטאנזנים... מומחה בריטי שהגיע

לטאנזניה סבור שאייאפסר יהיה להשמיד את כל החיי שושיות. גם השמדה חלקית תעלה כ-2 מיליון דולר. ממשלת טאנזניה נאלצה לפנות בבקשת סיוע חדשה, בעיקר לארצות-הברית ולבריטניה. שתי הארצות הקטינו השנה את תקציב סיוע-החוחן שלהן, ויש ודאות כמעט מוחלטת שהתשובה תהיה שלילית.

האחות באיטליה, הנוקטת עמדה חרישמשמעית לטובת סולידאריות ונגד היכוי הצבאי בפולין.

העולם השלישי:

סחר חופשי

כתבה-טלוויזיה הבלגית, שריאיין נשים עובדות בסרי-לאנקה (צילון). לא הצליח להסתיר את תדהמתו. עשרות הנשים שהסכימו לשוחח עימו חזרו על אותו סיפור: שכן החודשי מגיע ל-26 דולר לחודש. 10 דולר מוצאים על דיור באיזור התעשייתי. חלק מהסוף הנותר נשלח הביתה. בני-משפחה אחרים לא מצליחים להשיג עבודה אפילו בשכר כזה.

רגילות לציות עיוור. הנשים מועסקות בחברה יפאנית-אמריקאית. זוהי רק אחת מאלפי החברות שהקיימו בשנים האחרונות מפעלי תעשייה ב-"אזורי-סחר חופשיים" באסיה ובאמריקה הלא-טינית. כיום קיימים בעולם כ-100 אזורי-סחר כאלה. המדינות המארחות מעניקות למפעלים מערביים, בעיקר אמריקאיים ויפאניים (אבל גם מערבי-אירופיים), זיכיונות והטבות מכל הסוגים, כדי שיפעלו ויעסיקו עובדים מקומיים. כל הסחורה מיועדת לייצוא, כדי לתגבר את המאזן המיסחרי הדול של הארצות המארחות. בדרך-כלל נעשית העבודה המתוחכמת יותר במערב, ואילו ההרכבה והעבודה המיכאנית מתבצעת בעולם השלישי.

ארצות כמו טיוואן, דרום-קוריאה ובשנים האחרונות בעיקר הפיליפינים, מספקות תשתית, תחבורה, אנרגיה ובעיקר כוח-עבודה זול. 80 עד 90 אחוז מהעובדים במפעלים הזרים הן נשים! מסבירה הסוציולוגית המכ-

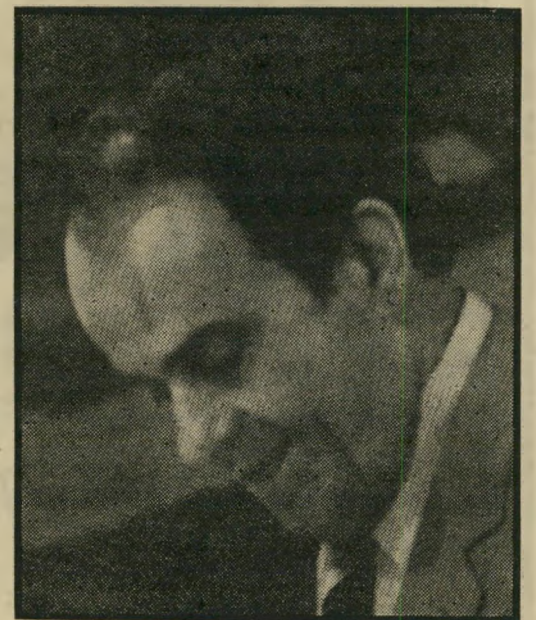
לצופה מהצד נדמה, לפעמים, שפאריס הסכה לעיר פולנית. תחנות המטרו, קירות הבתים, לוחות המודעות, ואפילו אתרי-תיירות מפורסמים מכוסים כתובות אדומות, שבהן מופיעה מילה אחת בלבד: סולידאריות.

המילה סולידאריות כתובה בשפה הפולנית, והיא גם מעטרת כפתורים וסמלים, על דשי-הצווארונים ועל הכובעים בכל רחבי צרפת.

העיתון השמאלני ליברסיון, מקדיש בכל שבוע את רוב עמודיו לסיקור המתרחש בפולין. השמאל הצרפתי מארגן יעצומות, הפגנות, מיעצדים ושבתות-שבת ליד השגרירות הפולנית וליד חברת-התעופה הסובייטית.

במחאה הציבורית העצומה משתלבים שני יסודות מרכזיים: המסורת הצרפתית הפרו-פולנית, ועליית יוקר תרן של הסוציאליזם הצרפתי לעומת ירידת קרנה של המפלגה הקומוניסטית.

חופשי - כרו לפגוע בשיוויון! למעשה, נוקטים הקומוניסטים, בהנהגתו של ז'ורז' מארשה, בקו זהיר למדי. הם חוזרים על אזהרותיהם של מנהיגי גרמניה,

מנהיג קומוניסטי מארשה שמרני, מונרך

הלמוט שמידט ווילי בראנדט נגד היגררות אחרי רונלד רגן ונגד שבירת הדטאנט. הם מצביעים, ובצדק, על המגמה האמריקאית לשבור את ההתקרבות בין מערב ומזרח אירופה. תמיכתם זוהירה בצעדי המימשל הצבאי בפולין לא היתה נחשבת להריגה במיוחד בגרמניה, למשל.

אלא שבצרפת שונים כיום פני הדברים. סולידאריות, חרף הביקורת על המגמה הקלריקלית באירגון, הלהיבה את דימונם של הצרפתים. בעיקר נמשכים הסוציאליסטים בצרפת אחרי הדוגמה הפולנית של שיתוף-פעולה פורה בין אינטלקטואלים ובין פועלים של ממש, אנשי הציור-רון הכחול. בניגוד לשענות הקומוניסטיות, חלשה מאוד מעורבותו של הימין הצרפתי בפעילות למען סולידאריות. הימין ער, אומנם, לעבודה שכל פעילות כזו מחלישה את הסובייטים ואת מעמדם באירופה. לעומת זאת קשה להם להזדהות דווקא עם איגוד מיקצועי, שרוב פעיליו הם סוציאליסטים מוצהרים!

לשמאל הצרפתי אין בעיות מהסוג הזה. רבים מהם מבינים היטב שצעדי המימשל הצבאי בפולין מנעו אסון כבד של פלישה סובייטית ושיפכות-דמים נוראה. עם זאת הם מזדהים בכל ליבם עם סולידאריות, ורואים בתנועה ביטוי אמיתי לרצונו של העם בפולין בחופשי, מבלי לפגוע בשיוויון.

בצרפת חיים פולנים רבים בתוכם פועלים מארגנים, הפעילים מאוד למען סולידאריות. שבתת-ההזדהות של המיפלגה הסוציאליסטית והאיגוד המיקצועי שלה זכתה להצלחה, ורבים מחברי האיגוד המיקצועי הקומוניסטי הגדול יותר, השתתפו.

מארשה וחבריו שרויים במבוכה. הם הצליחו לגבש קו, שאינו נבדל בהרבה מזה הנוקט על-ידי שמירט, או ברונו קריסקי. מצד שני, הם סובלים מניכור של הנוער הצרפתי ושל פועלים רבים, שתמכו בהם באורח מסורתי. קשה להם לשאוב ניחומים מעמדת המיפלגה-

"כור" ודרום-אפריקה

דיווח ישיר שהגיע לעולם קטן מפאריס, העלה שהאינטרנציונאל הסוציאליסטי בודק עתה האשמות על פעילות רבה של מוסדות הסתדרותיים בדרום-

פועל-דחק אפריקאי בשכיתה חקירה נגד "כור"

אפריקה. בעיקר הופנו הזרקורים לחברת כור, המני צלת, בין השאר, גם כוח-עבודה זול שחור לביצוע פרויקטים משותפים עם מישטר האפרטהייד. אישים באינטרנציונאל הסוציאליסטי גורסים שאין להשוות פעילות במישור הממשלתי, עם יוזמה וולונטארית של חברות כלכליות, הנשלטות על-ידי "תנועת העבודה". לעולם קטן נודע שהמיפלגות הסוציאליסטיות של יוון, ספרד, פורטוגל ואולי אף שוודיה עשויות לפנות במשותף למוסדות האינטרנציונאל ולדרוש מח"כ שימעון פרס ומיור הגהלת כור, ח"כ נפתלי בלומנר-טל, הסברים בעניין זה.